

จิตดวงแรก ปฏิสนธิจิต ภาวังคจิต

หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุชโร

การทำสมาธินั้นถือว่าการบำเพ็ญจิตใจ จิตใจนั้นคือตัว
ของเราที่ไม่ตาย ในร่างกายนี้ก็มีใจเป็นใหญ่ เป็นประธาน
ร่างกายของเราเป็นเพียงหุ่นกระบอก ใจนั้นเป็นผู้บังคับบัญชา
ให้มีความสุข ให้มีความทุกข์ และใจนั้นบังคับบัญชาให้วิ่งให้
เดิน ให้ทาน ให้ทำอะไรทุกอย่างก็ใจเป็นผู้บังคับบัญชา

เมื่อใจเป็นใหญ่เป็นประธานอย่างนี้ พระพุทธองค์จึงได้ทรง
ตรัสถึงความใหญ่ของใจได้ว่า **มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา มโน**
เสฏฺฐา มโนมยา ธรรมทั้งหลายมีใจถึงก่อน มีใจประเสริฐ
สำเร็จแล้วด้วยใจ นี่เป็นพระดำรัสของพระพุทธองค์ ทรงให้
ความสำคัญของใจนั้นอย่างยิ่ง แม้เมื่อพระองค์จะได้ตรัสรู้เป็น
พระพุทธเจ้า พระองค์ก็ยังนั่งสมาธิอยู่ที่ใต้โคนโพธิ์ ปัจจุบัน
เรียกว่าพุทธคยา

ที่โคนโพธิ์นั้นพระองค์ประทับนั่งอยู่ถึง ๗ วัน ในบริเวณนั้น
พระองค์ได้ทรงเสวยวิมุตติสุขตามต้นไม้ต่างๆถึง ๗ อาทิตย เป็น

เวลาถึง ๔๙ วัน การบำเพ็ญที่พระองค์ทรงบำเพ็ญในทางจิตนั้น จึงทำให้พระองค์เกิดความบริสุทธิ์ ปราศจากกิเลส และพระองค์ ก็ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นในโลก ก็ด้วยเหตุคือการทำสมาธิ เพราะฉะนั้น เมื่อพระองค์ได้ทรงประสบผลสำเร็จอย่างนี้แล้ว ก็ต้องการที่จะให้พวกเรานี้ได้สำเร็จผลเช่นกับด้วยพระองค์นั้น

พระองค์จึงได้ทรงประกาศศาสนธรรม หรือประกาศพระพุทธศาสนา พระองค์ทรงประกาศพระพุทธศาสนา นั้น ก็เพื่อให้พวกเราพากันบำเพ็ญเพื่อความสำเร็จ การให้ทาน การรักษาศีลต่างๆ เหล่านั้น พระองค์ก็ได้ทรงประกาศเพื่อให้เป็นพื้นฐาน ส่วนการทำจิตนั้น พระองค์ทรงประกาศเป็นข้อสำคัญ เพราะคนเราเกิดมาในไม่ช้าก็ตายด้วยกันทั้งนั้น

เมื่อตายไปแล้ว เคยพูดก็ไม่ได้พูด ก็หมดเสียงไป อยู่ในความทรงจำของบุคคลชั่วครู่ชั่วยาม ในที่สุดก็หมด ไม่มีใครรู้เรื่อง คนเราเกิดขึ้นมา ตายไปทุกคน ไม่ได้เลือก เวลาที่จะถึง

ความตายที่เป็นเวลาที่จะถึงนั้น ก็มีเวลา เวลานั้นจะเป็นเวลาใด
เราก็รู้ไม่ได้ แต่ว่าจะต้องไปถึงที่นั่น คือความตาย

เมื่อเวลาตายนั้น จิตก็ต้องเข้าภวังค์ เวลาเกิด จิตก็เข้า
ภวังค์ เข้าภวังค์นั้นก็เหมือนกับเรานอนหลับ การนอนหลับนั้น
หละคือจิตเข้าภวังค์ จะไปรู้ก็ต่อเมื่อตื่นขึ้นมา คนเราตายก็
เหมือนกัน จิตมันจะต้องเข้าไปตรงนี้ ก็ไปรู้เอาเวลาที่เกิดขึ้น
มาแล้ว แล้วก็จำไม่ได้ด้วย เหมือนกับเรานอนฝัน เราจำไม่ได้
อย่างนั้นนะ เราก็จำไม่ได้ด้วย เพราะฉะนั้น เมื่อจิตเข้าภวังค์ ที่
จะเข้าไปสู่ภวังค์นั้น ก็ต้องอาศัยความสงบ

ถ้าจิตไม่สงบแล้ว จิตมันก็เข้าภวังค์ไม่ได้ คือปล่อยหมด
เหมือนกันกับคนจะตายอย่างนี้ ก็ต้องปล่อยหมด ร่างกายก็
เจ็บปวด ตลอดจนกระทั่งลมหายใจก็หยุดที่จะหายใจ หมดที่
จะต้องหยุดลมหายใจอย่างกะทันหัน จิตนั้นก็ต้องรีบเข้า
ภวังค์โดยพลัน เมื่อเข้าภวังค์ไปแล้ว คราวนี้เราก็ไม่ได้เป็นตัว
ของเราแล้ว

เราลองคิดถึงเวลาที่เรานอนหลับ เราเป็นยังไงมั่ง เราก็ทำอะไรไม่ได้ เราอยากจะทำอะไร ก็คิดอยากจะทำอะไร มันก็ไม่ได้ทำอะไร หรือเราอยากจะไปอยู่ในปราสาทราชวังสวยงามๆ เราก็ไปไม่ได้ หรือเราอยากจะทำอะไร เราก็คิดเอาเหมือนกันนะ ตั้งแต่เมื่อยังไม่ทันได้หลับ แต่พอเวลาหลับแล้วมันก็ไปไม่ได้ คือมันไม่ได้เป็นตัวของเราแล้ว ฉันทาก็ดี สำหรับเวลาที่จิตของเราจะออกจากร่าง คือเมื่อถึงคราวเวลาที่จะต้องตาย จิตก็เป็นเช่นเดียวกัน ไปรู้เอาที่ต่อเมื่อ อ้าว มาเกิดอยู่ที่นี้ซะแล้ว อย่างนี้ อันนี้แหละ ที่เราต้องพากันทำสมาธิ ต้องการที่จะให้มีสติ ต้องการที่จะให้รู้ว่าภวังค์คืออะไร เราทำจิตให้สงบ เอาเวลาสงบลงไปแล้ว เมื่อจิตสงบ พอเวลาสงบลงไปแล้ว เราก็ผลอยลงไป บางทีก็สบาย นั่นแหละคือจิตเข้าภวังค์ไปแล้ว แต่ว่าที่เข้าภวังค์อย่างนี้ มันไม่เหมือนกับเรานอนหลับจริงๆ เพราะเรานอนหลับจริงๆนี้มันไม่รู้เรื่องอะไรเอาเลย จะสุขจะสบายแค่ไหนมันก็ไม่รู้เรื่อง แต่ถ้าหากว่าจิตของเราสงบ เข้าสู่ภวังค์แล้วเกิดความสบาย เราไม่รู้ แม้แต่เสียงข้างนอกเราก็ยังได้ยิน เสียงอะไรต่ออะไร

เราก็ยังได้ยิน แต่เราก็รู้สึกมันมีความสบายน้กหนา บางที่มันก็มี ความซึ่งสบายอย่างยิ่ง อะไรอย่างเนี้ย

นี่แหละคือที่เราทำสมาธิแล้วจิตมันเข้าภวังค์ และมันเข้า อย่างนี้ที่เราพากันทำจิตนี้ต้องนับครั้งไม่ถ้วน ตั้งแต่เราทำมา มัน ก็นานมาแล้ว จิตมันก็เข้าภวังค์ไปทุกครั้งๆอย่างนี้ มันนานมาก ต่อมานานมากเข้ามันก็เกิดความชำนาญ เพราะฉะนั้นพวกเราจึง ต้องมีความตั้งใจที่จะนั่งสมาธิกันให้มากๆ ก็เพราะเหตุนี้เป็น เหตุหนึ่ง คือผู้ที่ได้ทำสมาธิแล้วนี้ สมาธิที่เราได้ทำไว้ จะเป็นครั้ง หนึ่ง สองครั้ง สิบครั้ง ร้อยครั้ง พันครั้งก็ตาม สมาธิเหล่านั้นจะไม่สูญเสียไปในทางใด นอกจากฝังสนิทติดอยู่ในใจของเรา

ด้วยเหตุอย่างนี้ เมื่อเวลาที่จิตนี้จะออกจากร่างนี้ไป สมาธิ ทั้งมวลที่มีอยู่ก็รวบรวมพลังทั้งสิ้น แล้วก็มารวมอยู่ ณ ที่จิตนั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น บุคคลผู้นั้น ก็ต้องเป็นผู้ที่มีความดี และเป็นผู้มี ิตาสว่าง หรือเป็นผู้ที่มีความผ่องใส เมื่อเป็นเช่นนี้ อันที่ผู้ทำ สมาธิจะไปตกนรก หรือจะไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน หรือจะไป เกิดเป็นเปรตอะไรอย่างเนี้ย ไปไม่ได้ เพราะเหตุที่ว่าจิตนี้ได้รับ

การฝึกฝนชำนาญแล้ว ยกเว้นแต่ว่าทำไมไม่ได้จริง ไม่ได้จริง แต่
บุคคลผู้ทำได้จริงได้จริงนั้น พอเวลาจิตรวมลงไปแล้วมันเกิด
ความสบาย เราก็รู้ว่าเราสบาย นั่นแหละคือสติ แล้วก็คือความ
ชำนาญ

เมื่อเวลาจิตของเราจะออกจากร่างนั้น สมาธิเท่าที่เราทำนั้น
มันจะเข้ามารวมตัว การรวมตัวนั้นจะรวมเสร็จภายในวินาทีเท่า
นั่นเอง เรียกว่า **ชวนะจิต** เราลองคิดว่าชวนะจิตมันเร็วแค่ไหน
อย่างที่เราจะนึกไปสหรัฐอเมริกาอย่างนี้ เพียงวินาทีถึงแล้ว ไม่รู้
ว่าอะไรมันจะเร็วแค่ไหน มันเร็วเกินกว่าวาระจิตของตนไม่ได้
อย่างเราจะคิดไปถึงบ้านในชั่ววินาทีก็ถึงแล้ว เท่าเรายังไม่ขยับ
เสียอีก เพราะฉะนั้นจิตของเราที่ได้ศึกษาและที่ได้ปฏิบัติ ที่ได้
กระทำเอาไว้ นั่นแหละ มันก็จะมารวมกันชั่ววินาทีเท่านั้นเอง

เพราะฉะนั้นจึงเป็นการทันการ เพราะว่าเวลาที่จิตที่จะออก
จากร่างนี้ มันก็ชั่วเสี้ยววินาทีที่มันจะออกจากร่าง เพราะอะไร
เพราะว่ามันเร็วพลัน ในการที่จิตจะออกจากร่างนั้นมันเร็วเพียบ
เรียกว่าปั๊บเดียวเท่านั้นก็ออกแล้ว ถ้าหากว่าชวนะจิตที่ยังไปนึก

ไปคิดอะไรอื่น ๆ อยู่ นั่น มันก็ไม่เร็ว มันไม่เกิดความรวดเร็ว แต่ชว
นะจิตที่ได้รับการฝึกฝนไว้แล้ว มันเร็วมาก รวมตัวกันเพียงชั่ว
วินาที ก็พร้อมแล้ว พร้อมที่จะเดินทางต่อไป พร้อมที่จะมีอะไร
ต่างๆที่จะทำได้ เรียกว่าพร้อม

นี่เมื่อมาหันมาพูดกันถึงคนที่เค้าไม่ได้ทำสมาธิ นั้น เค้าจะ
เป็นอย่างคนทำสมาธิไม่ได้ ไม่ได้เป็นอันขาด ถ้าเราจะ
เปรียบเทียบก็เหมือนกับคนที่ไม่ได้รู้หนังสืออะไรเลย กับคนที่
เป็นปริญญาเอก หรือเรียกว่าด็อกเตอร์ คนที่ไม่รู้หนังสืออะไร
เลยนั้นจับหนังสือเอามาแกะไปที่ละตัวสองตัว ก็ไม่รู้เรื่อง ต้องไป
ถามคนอื่น ถามว่าไอ้ตรงนี้เค้าว่ายังไง มันมีเรื่องอะไร อย่างนี้
เป็นต้น แต่ส่วนผู้ที่ป็นด็อกเตอร์ หรือผู้ที่เรียนหนังสืออ่านออก
แล้วนี้ ไม่จำเป็น พอจับขึ้นมาปั๊บก็รู้แล้วว่าตัวหนังสือนั้นคืออะไร
มันชั่วชวนะจิตเท่านั้นแหละ

ฉันใดก็ดี การที่จิตของบุคคลผู้ที่ไม่ได้ฝึกฝนในการทำสมาธิ
นั้น ก็ต้องไปตามยถากรรม จึงไม่สามารถที่จะควบคุมในขณะที่
จิตนั้นจะออกจากร่างได้ คือควบคุมไม่ได้ เมื่อควบคุมไม่ได้ ก็สุด

แล้วแต่ชวนะจิต หรือความนึกความคิดของจิตนั้นจะไปยึดเอาที่ตรงไหน ไปยึดเอาที่ตรงโน้นตรงนี้ ก็ไปเกิดตามภาวะแห่งการยึดถือ

เพราะฉะนั้นอุปาทาน ท่านจึงบอกว่า อุปาทานเป็นปัจจัยให้เกิดภพในปฏิจจสมุปบาท ท่านแสดงว่า อุปาทานเป็นปัจจัยให้เกิดภพ ความจริงก็เป็นอย่างนั้น คือเมื่อเวลาที่บุคคลผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกฝนจิตนั้นจำนวนมากเหลือเกิน แต่ผู้ฝึกฝนจิตนั้นจำนวนนิดน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ เพราะฉะนั้นผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกฝนจิตนั้น ก็ทำบุญทำทานไปก็นึกถึงบุญทานได้ก็ยังมี หรือว่าไม่ได้ทำบุญทำทานอะไรกับเขา มีแต่คิดถึงลูกถึงเต้า มีแต่คิดถึงทรัพย์สินสมบัติ นั้นนะ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ที่จะต้องไปเกาะเป็นตำแหน่งของสัตว์เดรัจฉานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไปเป็นเปรตอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไปเป็นอสุรกายอย่างใดอย่างหนึ่ง อันนี้เป็นสิ่งที่แน่นอน

แต่ว่าก็เหมือนกันกับจับพลัดจับผลู บางทีไปนึกถึงว่า เออ เราเคยได้ให้รางวัลคนใช้ซัก ๑๐๐ บาท นึกได้แค่นั้น เขาก็

อาจจะไม่ต้องไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานหรือในนรกก็ได้ คือการ
สงเคราะห์บางทีก็ช่วยเหลือคนในฐานะที่คนที่ยังไม่เข้าใจอะไร
ในข้อนี้ทุกคนนี้ ไม่เข้าใจกันเป็นส่วนมาก ก็นี้กว่าเขาก็ตาย เราก็
ตายเหมือนกัน ก็ไม่เห็นว่ามันจะแตกต่างกันตรงไหน เราซะอีกมี
เงินมากเยอะๆ เวลาเราตายแล้ว เค้าจะได้ทำศพให้เราสวยหรู
ตั้งหมั้น ตั้งแสน ตั้งล้าน บางทีเขาอาจจะคิดว่าในเวลานี้ก็มีการ
สวดพระอภิธรรมบ้าง สวดบังสกุลมาตिका ถวายอาหารพระสงฆ์
เพื่อจะทำอุทิศส่วนกุศลไปให้ ก็รอเพียงแค่นั้นสำหรับผู้ที่ไม่ได้
ฝึกฝนในทางจิตใจ ก็รอว่าเมื่อเวลาตายแล้ว เค้าจะทำให้เรา
บ้าง ถึงจะทำมากมายกายกองบางครั้ง ผู้ที่ได้รับก็อาจจะได้รับ
เหมือนกัน แต่มันก็เป็นส่วนน้อย ได้รับน้อย บางทีก็อาจจะได้รับ
เพียงเรียกว่าเล็กน้อยมาก ไม่เหมือนกันกับเราทำเอาไว้อย่าง

เราทำเอาไว้อย่างนี้ร้อยทั้งร้อย เราก็ได้ ไม่มีใครแบ่งไปไหน
เพราะฉะนั้นเวลาที่เค้าจะทำบุญให้กับใครๆนี้ เค้าจะต้องออก
ชื่อผู้ที่ยังอยู่คือคนที่ยังไม่ตายก่อน เช่นอย่าง นาง ก อุทิศให้นาย
ข เค้าจะต้องว่าอย่างนั้น ไม่ใช่ว่านาย ข ได้สร้างสิ่งนั้น ไม่ใช่ แต่

ว่านาง ก ได้อุทิศให้นาย ข เขาก็ต้องพูดอย่างนี้ตลอดไป
เพราะฉะนั้นส่วนการที่จะได้รับส่วนกุศลนั้น ก็จำเป็นจะต้องมี
การกระทำที่คนอื่นเค้ากระทำแล้วเค้าแบ่งให้เราถึงจะได้

ด้วยเหตุอย่างนี้เองแล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระองค์ได้ตรัสแก่สาวกว่า อย่าได้ไปคอยรับบุญกุศลคนอื่นเขา
เลย ตนของตนเองรีบทำเสียในวันนี้ทีเดียว พระองค์ทรงตรัส
ว่า **อชฺเชว กิจฺจมาตปฺปํ** กิจสิ่งใดที่เป็นบุญกุศลรีบทำในวันนี้
โก ชญฺญา มรณํ สุเว ใครเล่าจะรู้จักว่าความตายจะมาถึงเรา
ในวันพรุ่งนี้ นี่เป็นคำตักเตือน ตักเตือนพุทธบริษัท เพราะว่าผู้ที่
จะมารับส่วนกุศลนั้น ถ้าหากว่าไปตกนรกเสียแล้วก็ยาก
เหลือเกินที่จะรับได้ ถ้าเป็นชั้นเปรตก็ยังไม่พอที่จะรับได้อยู่บ้าง
อย่างเนี้ย หรือว่าผู้ที่เป็นเทพบางประเภทอย่างนี้ อันนี้ก็รับได้
เยอะ แต่ที่นี้เราตายไปแล้วนี้ บุคคลตายไปแล้วนี้จะไปอยู่
ตรงไหน จะไปอยู่ตรงนรก หรือไปอยู่ตรงเปรต หรือไปอยู่ตรงเทพ
หรือจะไปอยู่ตรงสัมภเวสี อะไรอย่างนี้ เวลาตายแล้วเราจะไปอยู่
ตรงไหน เราแน่ใจของเราว่าเราจะไปอยู่ตรงไหน มันก็ไม่แน่อีก

เพราะฉะนั้นเรื่องของการทำงานที่เราจะไปคอยรับส่วนกุศลคนอื่น
นั้น เป็นเรื่องความเข้าใจผิด แต่ถึงอย่างไรก็ตาม **พระเจ้าพิม
พิสาร** ท่านก็ได้ทำกุศลให้แก่ญาติของท่าน ทำให้ญาติของท่าน
ได้ไปเกิดเป็นเทวดาแล้ว ก็เนื่องจากญาติของท่านนะไปกินของ
สงฆ์ เมื่อไปกินของสงฆ์คือเรื่องของเรื่องในอดีตชาตินั้น ญาติ
ของพระเจ้าพิมพิสาร มีพระเจ้าแผ่นดิน โอรสของพระเจ้า
แผ่นดินพากันไปบวช บวชแล้วก็ให้ลูกน้องนี้ทำครั้วถวายเป็น
อาหารมาแล้วก็ทำครั้ว แล้วก็ถวายพระ ท่านก็บอกว่าท่านไม่
เกี่ยวข้อง ทีนี้พวกที่ทำครั้ว พอทำแล้วครั้งแรกๆนี้ ก็ไม่กล้ากิน
ถวายพระก่อนแล้วค่อยทานอย่างนี้ พอทีหลังมาลูกมันร้องหิว ก็
เลยให้ลูกกิน ต่อมาเมื่อลูกกินแล้วตัวเองก็เลยกินด้วย ในที่สุดก็
เลยขโมยกินของสงฆ์ ก่อนแต่ที่จะถวายพระไม่ได้กินเสร็จ ก็กิน
ของสงฆ์ พวกนี้ก็เรียกว่าเป็นพวกญาติของพระเจ้าพิมพิสาร
ต้องไปเป็นเปรตถึง ๙๒ กัปปี้ แล้วถึงจะได้พบกับพระเจ้าพิม
พิสารได้อุทิศส่วนกุศลไว้ให้

นี่อันนี้ก็เป็นหลักฐานที่พอจะได้รับความกุศลได้ เพราะฉะนั้น
ที่ชีวิตจะออกจากร่างนี้ มันเป็นเรื่องสำคัญที่สุด แต่เราทำสมาธิ
ไว้อย่างที่พวกเราทำกันทุกวันนี้ อาตมาก็แน่ใจว่าพวกเราไม่ต้อง
ไปแล้ว ทั้งเปรตทั้งนรก เป็นอันว่าปิดกันได้ เพราะอะไรถึงแน่ใจ
อย่างนี้ ก็เพราะว่าจิตของเรานั้นได้สงบเป็นสมาธิด้วยกันทุกคน
ทุกคนนี้ได้ทำสมาธิแล้วจิตก็ได้เป็นสมาธิด้วยกันทุกคนอย่างนี้
อันนี้ก็เป็นที่อันว่า รับรองได้ว่าไม่ต้องไปในอบายภูมิเหล่านั้น มัน
น่าหวาดเสียวอย่างยิ่งสำหรับจิตของคนที่จะออกจากร่าง เขา
เรียกว่า **จิตปฏิสนธิ**

จิตปฏิสนธินั้นเป็นจิตที่อยู่ยงคงกระพัน หรือเรียกว่าอมตะ
เป็นสิ่งที่ไม่ตาย ปฏิสนธิจิตนี้ที่จะเข้าไปอยู่ในครรภ์ของมารดา
ถ้าหากว่าในครรภ์ของมารดานั้น ไม่มีจิตปฏิสนธินี้แล้ว ในครรภ์
ของมารดาก็จะเกิดเป็นคนไม่ได้ ก็เรียกว่าเป็นหมันไป แต่ถ้า
หากว่าจิตตปฏิสนธินี้ เข้ายึดใน**สัมภวธาตุ**เมื่อไร สัมภวธาตุนั้น
ก็จะเจริญวัยขึ้นทันที จึงเรียกว่าจิตปฏิสนธิ ถ้าหากว่าสัมภวธาตุ

นั้นไม่สมบูรณ์บริบูรณ์ เกิดการเนาเสีย จิตปฏิสนธิก็ต้องถอน
ออก ไม่สามารถที่จะเข้าและอยู่ในที่นั้นต่อไปอีกได้

จิตปฏิสนธิที่จะเข้ามาถือปฏิสนธิ สัมภวธาตุของมารดานั้น
จิตนั้นจะต้องเข้ามานับจำนวนร้อยละดวงที่จะเข้า แล้วแย่งกันเข้า
มาที่จะเข้ามาเกิด ใครมีอิทธิพลมากกว่าก็เข้าไปได้ เมื่อเข้าไป
แล้ว ผู้ที่มีอิทธิพลน้อยกว่าก็ต้องถอยออกไป เรียกว่ากลับเข้าไป
ไม่ได้ ในคัมภีร์ไตรโลกวิตถาร ท่านแสดงไว้ว่าการที่ดวงจิตจะ
เข้ามาถือปฏิสนธิในครรภ์ของมารดานั้น เรียกว่านับจำนวนเป็น
ร้อยละ เรียกว่าเข้าคิวเป็นร้อยละ แต่ถ้าใครเข้าไปก่อนแล้ว คนอื่นก็
เข้าต่อไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ถ้าหากว่าเกิดสัมภวธาตุนั้นสูญเสีย
ไม่สามารถที่จะก่อตัวได้ จิตปฏิสนธินั้นก็ถอยออกมา คราวนี้
พวกอื่นก็ต้องเข้ามาต่อคิวกันต่อไป

แต่ทำไมไม่ใช่เข้าคิวกันเหมือนคนเราไปซื้อตั๋ว แต่เข้าคิวด้วย
บุญกรรม บางที่บุญกรรมที่มารดานั้นเคยทำกับจิตวิญญาณนี้ไว้
จิตวิญญาณนี้ก็เข้าไปได้ ถ้าไม่เคยทำเอาไว้ ถึงจะเข้าไปยังไงก็
เข้าไม่ได้ ก็จะต้องมีผู้อื่นที่เคยมีบุญ ที่เคยสะสมกันเอาไว้หรือว่า

จะมีบุญมีกรรมก็สุดแล้วแต่ ก็จะต้องมีความสัมพันธ์กันในอดีต
จิตปฏิสนธินี้จึงจะเข้าไปสู่ครรภ์ของมารดานั้นได้ เพราะฉะนั้น
เรื่องของจิตของเราเนี่ย ที่เราพากันมีอยู่ในทุกวันนี้ แล้วก็มี
ร่างกายตัวตนอยู่ในทุกวันนี้ ก็ถือว่าเป็นผลบุญผลกรรมที่เรามี
อยู่ในอดีต สร้างขึ้นมาให้เป็นร่างกายและตัวตนขึ้นมา

เมื่อเรามีความตั้งใจที่จะหาหนทางแก้ไข เรื่องจิตปฏิสนธินี้
แล้ว ท่านว่าต้องให้บำเพ็ญ**วิปัสสนา** ถ้าเราบำเพ็ญวิปัสสนาได้
จะต้องแก้ตรงจิตปฏิสนธิ ต่อไปจึงจะไม่ต้องมาเกิดอีก แต่ถ้าแก้
ตรงจิตปฏิสนธิไม่ได้ เราก็ต้องมาเกิดอีกรำไป เรียกว่าต้องมา
เวียนว่ายตายเกิดกันต่อไปอีก เพราะฉะนั้นพระพุทธองค์จึงได้
ตรัสว่า

อนเนกชาติสังสาริ

สนธาวิสสิ อนิพพิสิ

คหการกั คเวสนุ โต

ทุกฺขา ชาติ ปุณฺปุณฺ

คหการก ทิฏฺฐิโฐสิ

ปุณฺ เคนฺ น กาสสิ

สพฺพา เต ผาสูกา ภคฺคา

คหภูมฺ วิสงฺขตฺ

วิสฺขารคตฺ จิตฺตํ

ตณฺหานํ ขยมชฺฌคฺคา

อันนี้เป็นภาษาบาลีซึ่งแปลเอาใจความว่า กิเลสเป็นเครื่อง
หุ้มห่อจิตใจ ทำให้เราตถาคตต้องไปเกิด **อนเนกชาติสังสาร** ก็
เรียกว่านับชาตินับภพไม่ถ้วน บัดนี้เราได้ทำจิตเข้าถึงปฏิสนธิจิต
กำจัดอวิชชาได้แล้ว เราจึงหักข้อพ้ำนั้นนะเรียกว่า**ภูตัง** เรียกว่า
ข้อพ้ำ พระองค์ทรงหักได้แล้ว เมื่อหักแล้วตัวเจ้าจะมาให้เรา
ก่อเกิดต่อไปอีกย่อมไม่ได้ นี่เป็นข้อความที่เราแปลกันออกมา
เพื่อให้รู้ว่าการที่เวียนว่ายตายเกิดนั้น พระพุทธองค์ก็เวียนว่าย
ตายเกิดมาแล้ว ก็เหมือนกันกับเราที่เวียนว่ายตายเกิด
เหมือนกัน แต่ว่าการเวียนว่ายตายเกิดนั้นก็อยู่ที่จิตปฏิสนธิอันนี้
คือจิตใจอันนี้เป็นใหญ่

จิตปฏิสนธินะ เมื่อเข้าไปถือปฏิสนธิ เกิดเป็นตัวขึ้นมาหรือ
เป็นร่างกายที่เรามีกันอยู่อย่างนี้แล้ว ที่เรามีกันอยู่นี้ จิตอันนั้นก็
ยังอยู่คงสภาพเดิม ไม่ได้เปลี่ยนแปลง คือคงสภาพเดิม แล้วก็อยู่
ในอัฐภาพคือร่างกายของเราแน่แหละ จะว่าอยู่ส่วนสมองก็ไม่ได้
จะว่าอยู่ส่วนเท้าก็ไม่ได้ จะว่าอยู่ส่วนหัวอกเบ้องซ้าย นั้นมันก็
เป็นหทัย แต่ว่าก็อยู่ในที่ใดที่หนึ่ง เรารู้ได้ก็ตอนที่เราใช้ เช่นอย่าง

เราจะคิดอย่างหนึ่งขึ้นมา ความรู้เกิดขึ้น นั่นแหละเรียกว่าจิตใจ จะอยู่ตรงไหนก็ได้ในร่างกายอันนี้

เพราะฉะนั้นจิตนี่นี้ เมื่อเราได้สร้างสมาธิขึ้นมา เราก็เข้าไป ถึงจิตดวงนี้แล้ว เพราะว่าการทำงานที่จิตเข้าสู่ภวังค์นั้น ก็คือการทำงาน ของเราเข้าไปถึงจิต เราก็ได้รับผลประโยชน์อันมหาศาล การ ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงประกาศคำสั่งสอนของพระองค์นั้น พระองค์มิได้ทรงคิดและเดาหรือคำนวณเอา แต่พระองค์นำเอา ของจริงที่พระองค์ได้พบ เอามาประกาศ เพราะฉะนั้นในจิตนี้ที่ พระองค์ได้ทรงค้นพบแล้วนี้ แล้วพระองค์ก็นำเอามาประกาศ เพื่อที่จะให้พวกเราเนี่ยสามารถทำจิตของเรานี้ให้เข้าไปสู่ภาวะที่ เรียกว่า **ภวังค์** ให้เข้าไปสู่ภาวะที่เรียกว่า **ภวังคจิต** และเข้าไปถึง สิ่งที่แท้จริงคือสิ่งที่เป็นผู้ไม่ตาย

พระองค์เห็นอย่างนี้และรู้อย่างนี้ พระองค์ตรัสรู้อย่างนี้ แล้ว พระองค์จึงได้ทรงประกาศความตรัสรู้นั้นให้พวกเราทั้งหลายได้ พากันปฏิบัติ แล้วเราก็จะได้ทำจิตให้เข้าถึงซึ่งภาวะนี้ เมื่อเราทำ จิตเข้าถึงภาวะนี้ อันดับแรก เราก็ปิดอบายไว้ซะก่อน เราจะไป

ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สูงขึ้นต่อจากนี้ไป ก่อนอื่นเราก็ปิดอบายไว้ก่อน เพราะถ้าหากว่า เราจับพลัดจับผลูไป ไปเกิดในอบายแล้วก็ เสียเวลาอีกมากเหลือเกิน

ถ้าหากว่าสมมุติว่าเราไปตกนรกอย่างนี้ มันก็หมดไปไม่รู้กี่ กัปป์ หรือว่าไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เมื่อไปเกิดเป็นสุนัขหรือว่าเป็นโค เป็นกระบือ เป็นสัตว์อะไรก็ได้ แล้วมันก็ยินดีในสัตว์ สัตว์ ต่อสัตว์มันก็ยินดีซึ่งกันและกัน ตายแล้วมันก็เป็นสัตว์อยู่อย่าง นั้น โหย กว่ามันจะกลับมาเกิดเป็นคนได้อีก มันก็ต้องเสียเวลา ไปอีกนานนัก

ป้องกันการคลาดเคลื่อนหรือว่าป้องกันความพลาดพลั้ง พระพุทธองค์จึงได้ทรงยืนยันในการที่จะให้พุทธบริษัทปฏิบัติใน ทางด้านจิตใจ อย่างที่พระองค์ได้ทรงบัญญัติพระธรรมคำสั่ง สอนของพระองค์ที่เรียกว่าพระไตรปิฎกนั้น มีถึง ๘๔๐๐๐ พระ ธรรมขันธ์ ท่านแบ่งออกเป็นพระสูตรเสีย ๒๒๐๐๐ ท่านแบ่ง ออกเป็นพระวินัยเสีย ๒๒๐๐๐ แต่ไปเป็นพระปรมาภิไธยถึง ๔๔๐๐๐ เรียกว่าครึ่งหนึ่ง พระปรมาภิไธยนั้นก็คือการทำจิตใจนั่นเอง พระองค์

จึงทำไมจึงได้ให้ความสำคัญในคำสอนที่ว่า มีพระปรมาภิไธยถึง ๔๔๐๐๐ กิ่งหนึ่งของศาสนา ก็แสดงว่าพระองค์ทรงเจาะจงที่จะให้พวกเราพากันไปสู่สวรรค์ หรือพระนิพพานนั่นเอง ไม่ต้องการที่จะให้พวกเรานี้ต้องไปสู่อบาย ไปบังเกิดในอบาย หรือว่าเป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นนรกอะไรเหล่านั้น

เพราะฉะนั้นเมื่อเราได้มาพิจารณาตัวของเรา มีโอกาสที่จะได้เข้าใจในตัวของเรา ในเรื่องการทำสมาธินี้แล้ว จึงเป็นโชคอันมหาศาล การที่เราจะมีศรัทธาขึ้นมาได้นั้น ไม่ใช่่ง่ายนัก จำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้ หาครูหาอาจารย์ หาสถานที่ หาโอกาส หาเวลาเรามีอายุอานามของเราอย่างนี้ เราต้องมีฐานะ มีความเป็นอยู่ มิฉะนั้นเราจะเอาโอกาสที่ไหนมาวัดได้ ถ้าหากว่ามีความเดือดร้อนทางบ้านมันก็มาไม่ได้ ร่างกายทุพพลภาพ มันก็มาไม่ได้ หรือมาได้แต่ไม่มีครูมีอาจารย์มันก็เท่านั้น มันถึงเป็นอย่างนี้แหละ ที่ว่าการที่จะมาประสบพบกันอย่างที่มีความสมบูรณ์ทั้งสี่นี้ เป็นสิ่งที่หาได้ยาก

แต่สิ่งนั้นเมื่อเราประสบพบแล้ว ก็เหลืออยู่ที่ว่า
ความสามารถของเราจะกระทำกันแค่ไหน ความสามารถหรือว่า
ศรัทธาที่มีความมั่นคงแข็งแรงนี้ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่เราจะ
รักษาความเป็นไปของเราอันที่เรียกว่าความดีอันนี้ไว้ได้ เมื่อเรา
รักษาความดีการปฏิบัติสมาธิของเราอันนี้ไว้ได้แล้วนี้ เราก็จะยิ่ง
ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น สมเจตจำนงยิ่งขึ้น ป้องกันอบายได้
อย่างประเสริฐ อย่างนี้เป็นต้น

เพราะฉะนั้น เราจึงจำเป็นเหลือเกินที่จะต้องรักษาความดี
ของเราไว้ ที่เราได้พากันปฏิบัติและกระทำนี้ เราต้องรักษาไว้
ด้วยชีวิต ชีวิตอันนี้นั้น เราถือว่าไม่เท่าไรนักหรืออก ไม่ช้าก็ตาย
ดังกล่าวแล้ว แต่ว่าจิตของเราที่มันไม่ตายนี้สิ มันไปอีกหลายพัน
หลายหมื่น หลายล้านปี เรียกว่าไม่รู้เท่าไรหรือทีเดียว แต่ว่าส่วน
ร่างกายนี้มันก็ไม่อยู่อีกปีก็ตาย เพราะฉะนั้นเราจะต้องสละ
แม้ว่าร่างกายนี้จะลำบากหน้อยก็ช่างมัน เราต้องการเอาความดี
ลำบากก็ช่างมันเป็นไร อดข้าวเย็นก็ไม่เห็นเป็นไร นั่งปวดขาก็ไม่

เห็นเป็นไร หรือว่าเสียการเสียงานก็ไม่เห็นเป็นไร เราก็สละให้
หมด ตั้งความมั่นคงของจิตเอาไว้

ถ้าเราตั้งความมั่นคงของจิตเอาไว้ที่มีความแน่วแน่ออย่างนี้
ชีวิตของเราต่อไปก็อีกสิบปีบ้าง ยี่สิบปีบ้าง สามสิบปีบ้างกว่า
เราจะตาย ก็ได้อีกเยอะมากมายก่ายกอง ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน
หรือไม่ว่าเราจะอยู่ที่วัด เราก็ทำได้ ความดีสมาธิเหล่านี้เราทำได้
ถ้าหากว่าศรัทธาแล้วนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างสำเร็จขึ้นมาได้อย่าง
แน่นอน

สิ่งที่เรากลัวนักหนานั้นนะ ก็คือพวกอันธพาล อันธะแปลว่า
มืด พาละแปลว่าโง่ ความจริงนั้นนะ เราเรียกอันธพาลนะคือคน
มืด คนโง่ ทั้งโง่ทั้งเงาก็พูดกันว่าอย่างนั้น ที่เรากลัวที่สุดคือกลัว
อันธพาล อันธพาลนั้นคอยจะมากลบ คือคอยจะมากลบเกลื่อน
หาเรื่องกับเรา ไม่ให้เราทำสมาธิ ต่อไปนี้ก็ทำสมาธิกันต่อไป

ที่มา: <https://youtu.be/s9oNakW48b8>